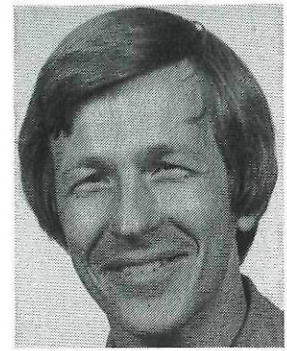

Idrottsmedicin i Lund

Åke Andrén-Sandberg

Docent, Kirurgiska kliniken, Universitetssjukhuset i Lund och Idrottshälsan i Skåne.

■■■ Lund har kallats för "den akademiska bondbyn", med vilket menats att det är en liten ort (även om det idag är Sveriges relativt sett snabbast växande stad), som är präglad av sin akademi. Litenheten kan man möjligen le å, men den ger samtidigt en gemenskapsskänsla, som knappast kan uppnås i större städer. Även inom idrottsmedicinen har utvecklingen präglats av samarbete, och främst de gemensamma ansträngningarna av läkare och sjukgymnaster har fått stå modell för idrottsmedicinskt arbete utomlands.

Portalfigurerna i den lundensiska idrottsmedicinen har varit ortopederna Anders Lindstrand och sjukgymnasten Rose Zätterström. Det lundstrandska vetenskapliga arbetet startade visserligen med en avhandling om ledbandsskador i fotleden, men har sedan mest kretsats kring knäets skador och sjukdomar. Hittills har det bland annat lett till handledarskap för tio avhandlingar och en vetenskaplig uppbyggnad av knäsektionen på Ortopediska kliniken och idrottsmedicinen på mottagningen Idrottshälsan.

En av de skickligaste

Alla sydsvenska sjukgymnaster, och flertalet skadebehandlande läkare, känner Rose Zätterström dels som en av idrottsmedicinens skickligaste på att analysera överbelastningsskadornas etiologi, dels som en teoribildare vad gäller den fysikaliska idrottsmedicinska terapin. Samarbetet mellan Lindstrands ortopeder och Zätterströms sjukgymnaster har genom

den specifika kompetensen blivit en naturlig axel också för att bygga upp en idrottsmedicinsk verksamhet.

Idrottsmedicin i Lund har således i första hand byggts genom att de specifika diagnostiska och terapeutiska kunskaperna hos två yrkeskategorier med olika utbildning och tradition samverkat.

När därför idrottsmottagningen "Idrottshälsan i Skåne" bildades 1981 i samarbete med Skånes Idrottsförbund och Malmöhus Läns Landsting var det därför naturligt att de skadade samtidigt fick träffa läkare och sjukgymnast – inte var för sig som annars oftast är brukligt (1).

Detta gav i sin tur ett arbetsklimat som befördrar den skadade att bli delaktig i uppläggnings- och genomförandet av terapin. Det har också lett till att den konservativa behandlingen – egentligen en mycket aktiv och progressiv behandling – har studerats speciellt i Lund.

Under de senaste två åren har två avhandlingar med idrottsmedicinsk profil kommit från Lund. Thomas Fridén skrev 1993 om "The injured anterior cruciate ligament", vilken i åtta delarbeten beskriver vilka faktorer som avgör knäets funktionsförmåga efter en akut främre korsbandsskada och hur denna påverkas av träning och kirurgi. Året efter, 1994, presenterade Harald Roos "Exercise, knee injury and osteoarthrosis", som också kallats en avhandling om fotbollsskador. Fyra av de åtta

delarbetena handlar om de långsiktiga följderna av skador för fotbollsspelare, i första hand knäskador, varvid fynden hos fotbollsflickor rönt mest uppmärksamhet.

Livaktigt vetenskaplig aktivitet

Idrottshälsan har förutom en stor idrottsskademottagning och en livaktig vetenskaplig aktivitet också varit grunden för utbildning på olika nivåer. Härifrån startade Idrottsmedicinska Föreningens lokalsektion, IM Syd, och härifrån har ett stort antal böcker, video och skrifter kommit. Mottagningens läkare och sjukgymnaster är idag alla välkända föreläsare inom och utom regionen, och på mottagningen auskulterar ofta blivande läkare och sjukgymnaster, men också andra studerandekategorier. På mottagningen hölls under 1994 den första idrottsmedicinska kursen inom universitetets läkarutbildning. Fem- eller 10-poängskurser i idrottsmedicin hålls varje år.

Även framtiden för den lundensiska idrottsmedicinen torde komma att präglas av samarbete; samarbete mellan läkare och sjukgymnaster, samarbete mellan skadade och behandlare, mellan medicinare och beteendevetare, mellan Idrottshälsan och Universitetet, mellan vetenskap och praktisk sjukvård och så vidare.

Det ser ljusst ut! ■

Referenser

Andrén-Sandberg Å, Jonsson B, Lindstrand A, Millisdotter M, Ryd L, Zätterström R. Arbetsformer på en idrottsmottagning Sjukgymnasten 1984 (13) 17-9